ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4214 — 4/16 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1900 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 15 ՐԱՄԱԶԱՆ 1317 — ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4214

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
au bureau du journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՁԱՅՆԸ

Աչքիս առջեւ ունիմ չորս յօդուածներ.

Ա. Մուշեղ վարդապետին Կրօնքի հիւմնախը:

Բ. Զաւեշտաթերթի մը մէջ գրուած պատմութիւնը:

Գ. Մուշեղ վարդապետին պաշտպանողական «Թափթփուք Նօթերուն դէմ»:

Դ. Յ. Ա. ատորագրութեամբ պաշտպան օրաթերթի մը մէջ հրատարակուածը:

Զաւեշտաթերթին յօդուածագիրը կ'ուզէ հանրութեան գաղափարը պղտորել Մուշեղ վարդապետի անձին դէմ, ու միեւնոյն ատեն Արաքելիի ժողովուրդին սրտին մէջ ատելութեան սերմեր ցանել իրենց սիրեցեալ հովիւին դէմ: Մենք հոս Մուշեղ վարդապետը հեռուէն կը ճանչնանք: Անոր հոգին ու սիրտը մե՛րն է, ամէնունն է: Կը ճանչնանք թէ երբ բարձրատիճան վեղարաւորներ Պոլիս քարոզչութեան կոչուած՝ ստուերպաշտօնին տակ կը կծկուէին, Մուշեղ վարդապետ՝ հեռաւոր հօտի մը հոգեւոր մխիթարութեան գնաց, ու հոն սիրուեցաւ, պաշտուեցաւ ամէնէն: Դիտենք թէ երբ վարդապետի մը եպիսկոպոսութիւն խոստացուեցաւ Վան երթալով ժողովուրդը հովուելու համար, Մուշեղ վարդապետ առանց փոխարէնի՝ ինքնակամ ինքզինքը առաջարկեց հոն երթալու համար: Մեր ճանչցած Մուշեղ վարդապետը այս հանգամանքներով շատ աւելի բարձր է հոգիով անդր ու աւելի վարելէն, և ձեր անոր անունին վրայ նետել փորձած ցեխը ուղղակի ձեր վրայ կը տարածուի: Աւելի ծիծաղելին. Մուշեղ վարդապետ «սիրային լպիրշ երգեր» հաւաքեր է երգեր: Աւելի յառաջ չերթայի՞ք, Պ. Անդր, ըսելու թէ Մուշեղ վարդապետ, Սրուանձտեանցի և Նարեկացի պէս լպիրշ երգեր հաւաքած գրած է...:

Ու կը հետեւցնէք թէ Մուշեղ վարդապետ պէտք է օր առաջ Արաքելը երթայ, իր գրուածով ձեր պաշտպանեալ մգլոտածներուն հանգիստը չվրդովելու համար: Հանգի՞ստ եղէք, Պ. Անդր ու վար, դուք պարզ դիմակ մըն էք, մէկդի քաշուեցէք, ասոր անոր փող մի ըլլա, թողէք որ ուղղակի ըսուին: Ուղղակի անոնք թող երեւան հանրային կարծիքի և դատաստանին. ու քարը իրենք նետեն առանց կարմրելու երիտասարդ վարդապետի մը գլխուն, որ ճշմարտութեան արձագանգը ըլլալու քաջութիւնը ունեցաւ:

Դէթ նուազ ծիծաղելի յարձակում մը կ'ընէ օրաթերթի մը մէջ Պ. Ե. Ա., որ Մուշեղ վարդապետի յօդուածը հակցած կերպովը վերլուծէլէ վերջ ռամանդիկ կոչումներու է՛ն հեռատրակային կը դիմէ խօսքը ուղղելով կիսնական ժողովին, և... հայ գրագէտներուն — որոնց դասէն կը համարուի անշուշտ Պ. Ե. Ա. — պաշտպանել Հայ. Եկեղեցին և անոր դարաւոր աւանդութիւնները: Եւ մէկ ամիս պայմանաժամ կու տայ. ու եթէ մինչեւ այն ատեն մէկը չխօսի, ինք վերտին պիտի իջնէ եղեր հրապարակ ոնոր Պիւլիսը՝ին հետ դէմառ դէմ՝ չափուելու համար: Զեմ գիտեր թէ այդ միամեայ պայմանաժամը ի՞նչ ազդեցութիւն ըրաւ Մուշեղ վարդապետին վրայ. միայն մեր չըլթներուն ծայրը հեգնոտ ծիծաղ մը պարզուեցաւ Պ. Ե. Ա.ի ծայրայեղ մրամտութեան համար: Ի՞նչ, Պարոն, կը կարծէք թէ Կրօնական ժողովի անդամները այնչափ միամի՞տ են, Արմաշեանի մը հետ հրապարակ իջնելու չափ. և ի՞նչ ըսեն, ինչո՞վ վերջ տան այդ կարգի «անտեղի... գրութեանց»: Կ'առաջարկէք որ Մուշեղ վարդապետին համար հաւատաքննութեան ատեա՞ն մը կազմեն: Ո՞վ անմեղ պիտի զդայ ինքզինքը «խարոյկը բռնկցնելու» համար: Հանրային կարծիքը չէ՞ք կարծեր թէ անոնց չատերուն համար պատրաստած է իր աւանդական հատու հարցումը: —«Ինչո՞ւ տեղերնիդ կը մնաք, երբ չատ գաւառներու եկեղեցիներ հովիւի կարօտը կը քաշեն...»: Օ՜հ, այդ կողմէն ապահով եղէք: Անոնք իրենց հանգիստը խանգարել պիտի չուզեն երբեք: Բնացած անաթեմաներէ ալ վախցող մէկը չէ Մուշեղ վարդապետ: Բաւ է որ ան իր պարտքը կատարած ըլլալու գիտակցութիւնը, հանդարտ սիրտը ու մաքուր խիղճը ունի:

Անոր համար կը խնդրենք որ առանց ամիս անցընելու, անմիջապէս առաջ անցնիք նոր Պիւլիսքրին դէմ: Առանց կանխակալ մտածումի, առանց նայելու Մուշեղ վարդապետի մօրուքին, որ ճերմակ չըլլալու միակ յանցանքը ունի, ըսէք ձեր գաղափարները. եթէ կրնաք ջախջախեցէք ձեր ընդդիմախօսին կարծիքները, յարգել վ սակայն անոր անձը: Այս է քննադատութեան էական պայմանը, որուն գիտակից ըլլալու էիք:

Ձեր միակ փաստը, զոր մէջ պիտի բերէք, Մուշեղ վարդապետին յօդուածին «անժամանակ» ըլլալն է գոյ: Բայց ճշմարտութիւնը ժամ չունի, ժամանակ չի ճանչնար:

Մուշեղ վարդապետ Արմաշեան մըն է: Այդ բառը իր մէջ բով անգակ ամփոփումը ունի ինքնաճանաչութեան, անձնուիրութեան: Յաւակնոտութիւն չկայ երբեք հոն: Այս օրուան մանուկ դպրոցական մը հին չատ մեծ փիլիսոփաներէ աւելի զարգացած է, աւելի ճշմարիտ կարծիքներ կրնայ յայտնել. յանցանքը գիտութեանն է, որ յառաջ քալեց: Երբ մանուկը նեւտոնի օրէնքը կրկնէ, Պղատոն զարնանալու, վշտանալու իրաւունք չունի, ըսելով թէ ես աւելի հին եմ, աւելի ծեր եմ: Շատ եպիսկոպոսներ, մեծատիճան եկեղեցականներ կը ճանչնամ, որ իրենց ժամանակին մարդը եղած են: Յարգենք անոնց անցեալը առանց խոչնդոտ հանելու նորերուն: Մարդիկը իրենց ժամանակին և դիտութեան չափով դատելու է:

Ձիշդ հիմա անգլիական եկեղեցիին մէջ ծանր վիճաբանութիւն մը կայ ծիսականութեան մասին: Բայց վիճելը պատճառ մը չէ, որ հակառակորդ կողմերը իրարու «միսին» առողջական վիճակը քննեն և պարզեն հանրութեան: Պաղափարները նուիրական են ամէն տեղ և ամէն ժամանակ:

Ասոր համար Պ. Ե. Ա. պիտի ներէ անշուշտ, եթէ մէկ երկու բառով պարզեմ իմ հակցածս «Կ.օնքի հիւծախտը» յօդուածէն: Բառերու և ոճերու հետ չպիտի խաղամ, միայն Մուշեղ վարդապետին գրածը սա հարցումները կը թեւադրէ ինծի.

Ա.—Իրա՞ւ է թէ քահանայութիւնը շահագործելի արհեստ մը դարձած է այսօր, թէ քահանաներու 100ին 95ը գիտակցութիւնը չունի իր պարտականութեանց, և փիլոնը ընտրած է՝ զայն շահագործելու համար:

Բ—Իրա՞ւ է թէ ամուրի եկեղեցականութիւնը խրամատ մը բացած է իր ամուսնացեալ քահանաներու միջեւ, տգիտութեան ու շատ անգամ փառասիրութեան պատճառով:

Գ.—Իրա՞ւ է թէ զարգացած եկեղեցականութեան մը պէտքը կայ, կուսակրօն և ամուրի անխտիր, Հայ եկեղեցիին տալու համար իրեն արժան դիրքը ժողովրդի մտքին մէջ:

Դ.—Իրա՞ւ է թէ հին նզովեալ աղանդպետները, Արիոս, Մակեդոն, Եւտիքէս մտքով շատ աւելի բարձր էին զիրենք անիծող շատ մը եկեղեցականներէ, որոնք անցեալ տարի արհեստաւոր էին կամ խանութպան:

Ասոնց ամէնուն Մուշեղ վարդապետ քաջութիւնը կ'ունենայ «այո» դառալու: Հոգիով համամիտ ենք իրեն:

Իր յօդուածին մանրամասութիւնները վերլուծելու և անոնց ծիսական թերիները մատնանիշ ընելու հոգը Պ. Ե. Ա.ի կը թողուցուն: Բաւ է որ ինք ալ ընդունի վերի դրական պատասխանին ճշդութիւնը և հաճի միջոցներ ցոյց տալ ժողովուրդի անկեղծ փափաքին իրացման որ է կուսակրօն և ամուսնացեալ կղերին մնաւոր վիճակը գ.ձ.ութիւններէ վեր բարձրացած տեսնել ու իրարու հետ եղբայրական անկեղծ հաշտութեամբ մը միացած:

Իզմիր — Ռ. ՈՐԲԵՐԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒՆԵՐ ՊԷՏՔ ԵՆ

Այն միջոցին ուր ազգային թերթերը յաճախ կը գրեն Առաջնորդութիւններու և առաջնորդական ընտրելիներու վրայ, երբ կը տեսնենք որ ժողովուրդին հոգեւոր պէտքերուն համար այս կարեւոր պաշտօնը բաժին ինկած է այսօր գլխաւորաբար Արմաշի Դպրեվանքին և մասամբ ալ Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց վարդապետներուն՝ որոնց պաշտօնավարութիւնները, անշնչան բացառութեամբ մը, կը գնահատուին ամէն կարգի չըջանակներու մէջ, անհրաժեշտ հարկ մը կը զգանք, անկողմնակալ ոգւով, մեր ուշադրութիւնը դարձնել Երուսաղէմի մեր երիտասարդ վարդապետներուն ու ժառանգաւորաց վարժարանին վրայ, քանի որ այլ ես հաւատ ընծայել պէտք է սա՝ ճակատագրին թէ՝ մենք մեր առաջնորդական վիճակները այդ վարդապետներով պիտի գոհացնենք:

Նկատելի է մանաւանդ որ՝ երբ մեր կաթողիկոսները միայն, Հոգւոյն Սրբոյ շնորհներուն համակ Օծութիւնը իրենց գլխին վրայ ստացած ըլլալով, սովոր էին հռչակելու իրենց անձը «Անհասանելի կամքն Աստուծոյ» Եպիսկոպոսապետ և Կաթողիկոս, հիմա առաջնորդական տեղապահ մըն ալ՝ մանաւանդ Արմաշական մը, թէպէտ պաղ վարդապետ, սակայն տեսնելով իր շուրջը յեռնեալ ժողովուրդ մը ցրուած վիրբեւ զոչխարս որոց ո՛չ իսկ հովիւ կարօտ շատ մը պէտքերու. և ձեռնհաս եկեղեցականներ որ գոգցես հանգստեան պէտք ունենալուն համար, գոհութեամբ յանձնած են ժողովրդական պէտքերուն գոհացում տալու սահմանուած այդ կարեւոր պաշտօնը իրեն՝ ու իրենց նպաստներուն որոնք ծառայելով իրենց կոչմանը կը վարեն՝ ո՛ւր որ կը կոչէ զիրենք ժողովուրդի ձայնը, կը համակերպին իրենց եղած ամէն տնօրինութեան ու կ'աշխատին ո՛ւր և ո՛րպիսի ժողովուրդի մէջ ալ իսկոյն՝ հաւասար նկատելով իրենց պաշտօնին առջեւ Վանն ու Բղին, Երզրումն ու Բալուն, Երզնկեանն ու Դերջանը, այդ վարդապետները, կ'ըսենք, կերպով մը կարծես իրաւունք ստացած են նկատելու իրենց անձը «անհասանելի կամքն Աստուծոյ» Տեղապահ առաջնորդութեան Հայոց այս ինչ կամ այն ինչ վիճակի:

Եւ արդարեւ շնորհիւ Հոգւոյն Սրբոյ՝ վարդապետութեան եպիսկոպոսութեան կոչուած եկեղեցականներ շատ ունինք, սակայն առաջնորդական պաշտօնի կոչուելիք եկեղեցականները, «վասն ծովաբեալ մեղաց մերոց» աստուածային անհասանելի կամքին ու ողորմութեանը թողուած են: Ի՞նչ քաջեցնիք մինչեւ հիմա որ վանայ համար այցելու հովիւ մը գտանք և մինչեւ որ առաջն. տեղապահ մը Բղի ղրկեցինք:

Արդ, ժամանակը եկած հասած է որ Երուսաղէմի մեր վարդապետներն ալ, եթէ չըսենք Արմաշական վարդապետներէ աւելի, գոնէ անոնց չափ պէտք է օգտուին աստուածային այդ անհասանելի կամքն և իրենց մէջէն վարչական հանգամանքներու տէր կարող եկեղեցականները որ բարեբաղդաբար պակաս չեն, քչիկ մըն ալ երթան իրենց դաւառացի եղբայրներուն օժանդակեն բանի՛ւ և գործո՛վ և արդեա՛մբ:

Իրաւ է որ Երուսաղէմի վարդապետները ձեռնադրուած են իրենց վանքին և Ս. Տեղեաց դործերուն ծառայելու նպատակաւ և սակայն քանի որ Երուսաղէմի վարդապետները ընդհանուր Ազգին ալ վարդապետներն են, և Ս. Յակովբեանց մենաստանը ընդհանուր Ազգին՝ մանաւանդ դաւառացի եղբարց օժանդակութեամբն է որ չէն ու պայծառ կը մնայ, հարկ եղած դաւառներու մէկ երկու տասնեակ առաջնորդներ տալով. ինչպէս տուած է մինչեւ հիմայ, իրմէ մեծ քանակ մը չի պակսիր, մինչդեռ մնացած բաւականաչափ վարդապետները շատ իսկ են Ս. Տեղեաց պէտքերը հոգալու, Ա. ռաջնորդութեան յարմարագոյն եկեղեցականներէ չատ աւելի հարտօր կերպով, վասն զի՝ այ՛ն է Առաջնորդութիւն, այ՛ն է Ս. Տեղեաց ծառայութիւն կամ ժամարարութիւն:

Ազգ. Պատրիարքարանը, ինչպէս իմացած ենք, արդէն դիմում ըրեր է այս մասին Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր և Ն. Սրբազնութիւնը, անշուշտ պիտի համակերպի Ազգ. Կեդր. Վարչութեան այս բարենպատակ տնօրինութեան՝ Ազգին տրամադրութեան տակ դնելով իր ձեռնասուններէն մէկ քանի վարդապետներ ալ՝ պահելով անոնց վրայ Ս. Յակովբեանց Միաբանակցութեան ամէն իրաւունքները և յաջողդաբար հասցնելով ուրիշներ՝ որ ծառայելով Ս. Աթոռոյ ապագային ծառային նաեւ Ազգին: Եւ, ինչպէս ըսինք քիչ մը առաջ, քանի որ մենք մեր Առաջնորդական վիճակները Դպրեվանքի ու Երուսաղէմի վարդապետներով պիտի գոհացնենք, ըստ որում այս երկու մայրավանքերն են որ վարդապետներ կը պատրաստեն՝ ի մասնուկ տիոց կրթելով զանոնք: Երուսաղէմի Պատ. Միաբանութեան Տնօրէն Խորհուրդը՝ համաձայն ու համահաճ իր Ս. Պատրիարքին, մեծ ու սրբազան պարտականութիւն մը պիտի զգայ անշուշտ մասնաւոր հոգածութեան առարկայ ընել միաբանակից սարկաւագները որ կերպով մը պարտաւորուած են երկու, երեք ու թերեւս աւելի տարիներ սարկաւագութեան մէջ ծառայելու, որպէս զի՝ իրենց հոգեւոր ապագայ գործառնութեանց յաջող ելքին համար, այժմէն զոհեն իրենց բաղում պարապոյ ժամերը՝ կարեւորները սովրելու:

Մենք կը տեսնենք վարդապետներ որ տակաւին նոր ձեռնադրուած՝ մասնաւոր փափագ մը ունին Երուսաղէմէն դուրս առաջնորդական վիճակներու մէջ աշխատելու և յուսալի է որ յաջողին ալ օգտակար ըլլալ, ինչպէս կը լսենք որ եղած է Մարաճեան Տ. Պետրոս նորապսակ արեղան Կիպրոսի մէջ. ի հարկէ ներկայ սարկաւագներն ալ օր մը, երբ վարդապետ ձեռնադրուին, միեւնոյն փափաքը պիտի ունենան որ պիտի համապատասխանէ Ազգ. վարչութեան փափագին. ուրեմն հարկ է այժմէն պատրաստել զանոնք:

Առաջնորդի մը համար ամէնէն կարեւոր բանն է իր լեզուին չափ՝ դիտնալ նաեւ տիրող Տէրութեան լեզուն: Թուրքերէն մաքուր գրել, կարդալ ու խօսիլ, դաւառներու մէջ, ժողովրդեան բազմազան պէտքերուն համար, Առաջնորդներէ պահանջուելիք գլխաւոր պայմաններէն մէկն է. միւսցուր ասոր նաեւ գոնէ ֆրանսերէն մը՝ իբրեւ ընդհանրացած լեզու: Առաջնորդ մը պարտաւոր է ըլլալ նաեւ լաւ քարոզիչ՝ ժողովրդական այլ և այլ մոլութիւններու դէմ մրմութեան բարոյական պարսպայ մը ըլլալու համար:

Փա՛ռք Աստուծոյ, Երուսաղէմի մէջ այս բաներէն մէկը չի պակսիր, և, ինչպէս ժամանակին ալ գրած ենք, ճոխ թանգարան, կարող ուսուցիչներ, պարապոյ երկար ժամեր, թարմ միտք, երիտասարդ հասակ ու անվրդով մեծութիւն. անշուշտ մեր սարկաւագներուն հետ նոր պատակ երիտասարդ վարդապետներն ալ կրնան մեծապէս օգտուիլ, իրենց ապագայ բարւոյն համար, եթէ Պատ. Միաբանութիւնը համի միջոցները ձեռք առնել:

Ճշմարտութիւնը խօսած պիտի ըլլանք եթէ ըսենք որ վերոյիշեալ պէտքերու իրագործման համար ձեռնհասութիւն ունեցող միակ անձնաւորութիւնն է, վանական միաբանութեան մէջ, Գեր. Տ. Դաւութ վարդապետ Մաքսուտեան՝ իբրեւ կատարեալ tact՝ տէր, ազդեցիկ ու բարեփոխ անձնաւորութիւն՝ որ կը վայելէ առհասարակ ամէնուն սէրն ու յարգանքը: Ն. Գերապատուութիւնը, այս վերջերս, կազմակերպեց նոր Ընթերցարան-թանգարան մը՝ միաբան վարդապետներու և սարկաւագներու համար՝ որպէս զի իրենց պարապոյ ժամերը հոն անցընեն ընթերցանութեամբ և ուսումնասիրութեամբ զբաղելով: Անշուշտ այդ ընթերցարանը յորում և ուսումնասիրութեան կարեւոր գրքերէ՝ ի մտոյ պիտի բացուի բոլոր միաբանութեան առջեւ և ազգ. թերթերը հոն պիտի կարդացուին. բայց այսչափով աւելի չաւարտիր պէտքը:

Հարկ է դեռահաս եկեղեցականներու և վարդապետցուներու համար դասաւորութեան ժամեր սահմանել: Օրինակի համար, ժառանգաւորաց վարժարանի ֆրանսերէն դասատուին ամսականին վրայ՝ որ երեք դաղդ. ոսկիէն աւելի չէ՝ փոքրիկ յաւելում մը ընելով՝ կարելի է, եթէ չուզուիր ուրիշին նեղութիւն տալ, շաբաթը 4—5 ժամ, դասախօսութեան հրաւիրել ընթերցարանին մէջ. նոյնպէս և թուրքերէն դասատուին՝ որ քաջ գիտակ ըլլալով երկրին լեզուին, իբրեւ Պատրիարքարանի թուրքերէն թղթակցութեանց դիւանադպիրն ու վանքին մէկ հաստատած պաշտօնեան, չենք կարծեր որ մեծ բան մը պահանջէ իր անձնուիրութեան փոխարէն: Այսպէս նորածիլ եկեղեցականներու միտքերը տակաւ կը զարգանան և իրենց ստանձնելիք պաշտօնները, ապագային համար մեծ օգտակար կ'ըլլան:

Ո՛չ նուազ ուշադրութեան արժանի է և ժառանգաւորաց վարժարանը՝ ո՛ւր բաւական թուով ժառանգաւորներ՝ ապագայ եկեղեցականներ ըլլալու կը պատրաստուին: Յաջորդ յօդուածով մը ի մասնաւորի պիտի գրենք անոր վրայ:

Երուսաղէմ — ՎՐՈՒՐ

ԽԵՆԴԻՐ ՄԸ

ՄՕՆՐԷԼԻԷ, 9 Յունուար 1900.

Ե՞րբ կը սկսի քսաներորդ դարը. ահա խնդիր մը որ յանկարծակի ու յանակնկալս մէջտեղ կը նետուի ու նիւթ կ'ըլլայ վէճի, հիշդ այն պահուն երբ 1899 տարին իր հրաժեշտը կու տայ մեզի:

Խնդիր մը՝ որ ինքին խիստ պարզ ու աղայական, յուշեց ու կը յուշէ բազմաբեան գլուխներ ու գրիչներ. այլ սակայն տակաւին անլուծելի մնաց, կամ աւելի ճիշդը ամէն ոք լուծեց իր ուզածին պէս:

Իրականութիւնը՝ այնպէս ինչպէս ցոյց կու տայ կտոր մը հաշիւ ու տրամաբանութիւն՝ հետեւեալն է. դար մը կը բաղկանայ 100 տարիէ և կամ թէ 100 տարի ամբողջովին լրանալու է որպէս զի դար մը լրացած ըլլայ: Արդ՝ ե՞րբ լրացաւ Քրիստոսի առաջին դարը. չէ՞ մի որ 100 թուականի դեկտեմբեր 31ին, ու երկրորդ դարը սկսաւ 101 թուականի Յունուար 1ին. ու այսպէս ալ 19 դար ամբողջանալու համար պէտք է որ 19 հատ հարիւր տարի ամբողջացած ըլլայ, ու ամէն ոք գիտէ թէ 1899 թիւը իր մէջ 19 հատ հարիւր չի պարունակեր երբեք, այլ 18 հարիւր և 99 տարի. ուրեմն մէկ տարի ալ կը պակսի որ 19 հատ հարիւր տարի կամ ուրիշ խօսքով 19 դար անցած ըլլայ Քրիստոսի Ծնունդէն: Միայն 1900 թուականն է որ կը պարունակէ 19 հարիւր տարի և կամ 19 դար. սպասենք ուրեմն 1900 դեկտ. 31ին. այն ատեն միայն կը լրանայ 1900 տարին, այն ատեն միայն Քրիստոսի Ծնունդէն անցած կ'ըլլայ 19 հարիւր տարի. ուրիշ խօսքով 19 դար, ու այն ատեն՝ այսինքն 1901 Յունուար 1ին կը սկսի քսաներորդ դարը:

Այսպէս լուծեցին անոնք որ կը հաշուեն ու կը տրամաբանեն:

Բայց չէ՞ մի որ տարիներէ ի վեր ամէն ոք առանց բացառութեան կ'ընդունէր թէ քսաներորդ դարը պիտի սկսի 1900 Յունուար 1ին. չէ՞ մի որ Բարիզի աշխարհահռչակ քսաներորդ դարու «դանրաց»ը պիտի կատարէր...: Ի՞նչ է ուրեմն ոմանց այն յանդգնութիւնը որով կը համարձակին յայտարարել հին տարին վերջին վայրկեաններուն թէ տակաւին 365 օր ալ (մենք 366 օր) պէտք է սպասել նոր դարը մտնելու համար: Երեւակայեցէք յուսախաբութիւնը անոնց որոնք ալ ձանձրացած սա հինցած ԺԹ դարէն, անհամբեր դեկտեմբեր 31ին կէս գիշերին կը սպասէին քսաներորդ դարը ողջունելու համար. եռապատիկ ու քառապատիկ յուսախաբութիւն անոնց համար, որոնք եօթանասունը անցուկ, մէկ ոտքերնին դերեզմանի՝ միւսը ԺԹ դարու եղերքը, դողդոջուն ստանումով մը պիտի յարձակին քսաներորդ դարին վրայ ու նոր դարու լոյսը տեսնելու բաղդին պիտի արժանանային: Ի՞նչպէս կ'ուզէիք որ ասոնք ամէնքն ալ պաղարիւնութեամբ ընդունէին իրենց վարդ. յոյսերուն տարի մըն ալ յետաձգումը: Անկարելի էր. ու ասոնք ալ տօնեցին քսաներորդ դարը առանց մտիկ ընելու. չոր ու ցամաք թիւերուն որոնք կը յանդգնէին հակառակը պնդելու:

Գերմանիոյ մէջ կայսրը բաժակաճառով մը նուիրագործեց ու թաղանթի հարուածներով սղջունեցին քսաներորդ դարը: Կաթոլիկ եկեղեցին կէս գիշերուան պատարագով սրբագործեց զայն:

Ահա թէ ի՞նչ կը գրէ այս մասին Ֆրանսերէն թերթի մը մէջ կաթոլիկ եկեղեցական մը. «Քրիստոս ծնաւ դեկտեմբեր 25ին. իբր 6 օր ետքը՝ յունուար 1ին սկսան տարիները հաշուել. արդէն առաջին տարին լրացած էր ու երկրորդ տարին կը սկսէր. սխալումով մը Քրիստոսի ծնունդեան երկրորդ տարին առաջին տարի կոչած էին. ու այդ սխալը շարունակուեցաւ մինչեւ այսօր. հետեւաբար 1899 թուականը Քրիստոսի ծննդեան 1900ը տարին էր, որ լրանալով լրացաւ նաեւ 19ը դարը:»

Հարկ չկայ բացատրելու թէ ո՞ր ատեան տկար է այս փաստաբանութիւնը:

Ի՞նչպէս բացատրեն հապա անոնք որ Ծնունդը չէ թէ յունուար մէկէն առաջ, այլ ետքը, այսինքն յունուար 6ին կը տօնեն:

Ե. ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ

ՏՂՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Բարիզ նուաստակուող «Լը Ժուռնալ» օրաթերթը որ գրական թերթ մըն է ամէն բանի առաջ, վերջերս մրցում մը բացած էր որուն կրնար մասնակցիլ ամէն մարդ, անուն մը ունենար կամ ոչ: Մրցակիցները պարտաւոր էին լաւագոյն պատմութիւնը գրել, ոչ շատ երկար, եւ գլխաւոր մրցանակն էր 1000 ֆրանկ: Հետեւեալ պատմութիւնը՝ որուն հեղինակը անծանօթ մըն է գրականութեան մէջ, շահած է առաջին մրցանակը:

Մառի քոյրս այն ատեն երկար հագուստ մը կրէր, գրեթէ կին մըն էր:

Պ. Բիստա գեղեցիկ երիտասարդ մըն էր ու սիկառ կը խմէր:

Ամէն օր մեր տունը կու գար, օրուան օդին վրայ կը խօսէր:

—Այսօր օդը գեղեցիկ է կ'ըսէր:

Իսկ քոյրս,

—Իրա՞ւ...: կը պատասխանէր:

Եւ կամ Պ. Բիստա:

—Այսօր օդը գոց է կըսէր...:

—Այն ատեն, թերեւս կը բացուի, կ'աւելցնէր քոյրս:

Պ. Բիստա, ազնիւ և առատաձեռն երիտասարդ մըն էր: Եթէ իրեն և քրոջը քովը նստէի, առ մը կու տար որպէս զի շաքարավաճառին երթամ ու շաքարեղէններ գնեմ. բայց կը յանձնարարէր տան քովի խանութը չերթալ այլ փողոցին ծայրը եղող ուրիշավաճառին խանութը. անկիւ աւելի լաւ տեսակ շաքարներ ունի ու աւելի շատ կու տայ կ'ըսէր: Մանաւանդ շուտ մը քալէր, կ'ելնես ոտքդ կը կտրես: Բայց ես չէի հնազանդեր...: Երբ մարդ շաքար գնելու երթայ մինչ կամաց կրնա՞յ քալել: Արդէն սանդուխներէն վեր վար ելած ժամանակս բնաւ ոտքս չեմ կտրած:

Յետոյ ետ կը դառնայի քրոջս քովը կը նստէի ու շաքարներս կը ծծէի: Պ. Բիստա մաղերս կը շոյէր, վերջերն առ մը կու տար որպէս զի այս անգամ երթամ սերով և ինծորով կարկանդակ գնեմ, ու նորէն կը պատուիրէր շատ հեռուն երթալ ու յամրարար քալել, որովհետեւ, «Այն որ կ'ամապաքէ բնաւ խնայուուն չի կրնար ըլլալ» կ'ըսէր: Այսպէս մէկ կէս օրէ վերջի միջոցի մը մէջ, շորս, հինգ անգամ առ կու տար. հարուստի զաւակ մը չեմ յուսար որ ինծմէ աւելի ազէկ խնամուած և գուրգուրուած ըլլար:

Երբեմն գեղին միւս կողմը կը ղրկեր զիս, Իզմիրի թուղ գնելու համար խանութպանէ մը, որ մանաւորապէս լաւ տեսակ թուղ կը ծախէր: Վերջապէս օր մը բոլոր այս անուշեղէններէն զգուեցայ. ալ շաքար չէի ուզեր, ոչ ալ կարկանդակ. այն ատեն Պ. Բիստա շատ մը առ տուաւ որպէս զի ուզածս առնեմ: Սուերը գլխանս դրի ու ոչ շաքար գնել կ'ուզեմ ոչ ալ շաքար ուտել կ'ուզեմ ըսի:

Շաքարեղէն ուտելու պատճառ մը կամ փափաք մը չունէի: Այն ատեն, զիս կամաց մը ծունկերուն վրայ նստեցուց, գլուխս կրկնոցին մէջ ծածկեց. այս միջոցին չրթունքներու չչիւն մը ականջիս հասաւ: Շատ փափաքեցայ տեսնել թէ ինչպէս կ'ըսէր բերնով, սակայն բնաւ թող չտուաւ:

Երկուքն ալ, քոյրս և Պ. Բիստա, հետաքրքրութեանս վրայ կը խնդային:

Քոյրս կեռասի մը նման կարմրած էր:

—Փոքրիկ թռչուն մը վառարանէն պիտի փախի, հսկէ որպէս զի դուրս եկած միջոցին բռնես, ըսին օր մը:

Ամբողջ կէս օր մը, հաշէն վերջ վառարանին քովը անցուցի, բայց թռչունը դուրս չելաւ, որովհետեւ, անտարակոյս, քոյրս և Պ. Բիստա քովի սենեակը ցած կերգայով կը խօսէին ու չրթունքներնուն չչիւնը ամէն վայրկեան կը կրկնուէր...:

Մայրիկս այն ատեններ միշտ դուրս կ'ելլէր, եկեղեցին, իրիկնան ժամերգութիւններուն և աղօթքներուն:

Օր մը մայրս սպասածս աւելի կանուխ եւ դարձաւ:

Պ. Բիստա բոլորովին չփոթեցաւ մնաց, ինչպէս նաեւ Մառին: Ես բաւ դող չելայ...:

—Հոս ի՞նչ գործ ունիս, նայինք, հարցուց մայրս Պ. Բիստայի, ատանկ բաներէս չեմ ախորժիր, կը հասկնա՞ս, կորսուէ:

ՕՐԱՑՈՒՅՑ ԱՅԳԱՏԱՊԱՆԻ ԶԱՎԱՌՇՈՒՆԻՆ

1900

Շարունակություն

Բերեցինք Զավառշունի գեղջուկներուն ներկայացուցած դատաստանը, որ հետևյալն է։

Գիր իրաւարարութեան Զաւառշունի գեղջուկներուն եւ Ցիսպոնի միջեւ։

Զաւառշունի գեղջուկներուն կողմանէ Ցիսպոնի դեմ ներկայացուցեալ գանգատներուն մասին, որոնք հետեւեալներն են։

Ա. Ցիսպոնի գիւղի ամբողջ հողերը, որոնք գրաւեալ են Զաւառշունի գեղջուկներուն կողմանէ, ինչպէս նաեւ Զաւառշունի գեղջուկներուն ամբողջ հողերը, որոնք գրաւեալ են Ցիսպոնի գիւղի կողմանէ, ամենայն ինչ, ինչպէս ասենք, ամենայն ինչ, ինչպէս ասենք, ամենայն ինչ, ինչպէս ասենք

արժանացած է, միայն Թէպաիտի մետրապոլիտին անունը ջնջուելով։ Վերջնական ընտրութիւնը երէկ պիտի կատարուէր։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին մէջ, շաբաթ օրը, Նոր Տարուան առթիւ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան։ Այցելութիւն տուին դեսպանատանց Թագաւորները։ Մեծ-Եպարքոսը ու նախարարներն ալ իրենց այցելութիւնները ղրկեցին։ Յունաց Ս. Պատրիարքը կիրակի օրը այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ ու Յունաստանի դեսպաններուն և Սերպիոյ դեսպանատան գործակատարին։

ԿԱԹՈՂԻԿ ԱՍՈՐԻՆԵՐՈՒ Պատրիարք Տ. Եփրէմ Բահմանի անցեալները Խտիվին ներկայացեր է։

ԳԱՀԻՐԷԻ սիկառէթի գործաւորները տակաւին չեն աշխատիր։ Հաշտարար կարգադրութեան մը համար եղած փորձերը չյաջողեցան։ Գործարանատէրերը, ինչպէս ծանուցած էին, վակեցին իրենց գործատեղիները։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան մէջ Տարեգլուխի առթիւ տրուած պարահանդէսը շատ շքեղ եղաւ։ Դեսպանատան սրահը սքանչելապէս զարդարուած էր և ցոլուն պէս լուսաւորուած։ Դեսպան Պ. Զինովիէվ, դեսպանատան պաշտօնեաներէն շրջապատուած, կ'ընդունէր հրաւիրեալները։ Պարերը սկսան եւրոպական ժամ 10ին և տեւեցին մինչեւ ժամ 4։ Վալս և երկու քատրիլ միայն պարեցին։ Փատրիլին առաջինը վարեց առաջին քարտուղար Պ. Աշէկլով և երկրորդը՝ երրորդ թարգման Պ. Մանտէլշթամ։ Պատուոյ քատրիլին ատեն դեսպան Պ. Զինովիէվ պարեց Գերմանիոյ դեսպանուհի՝ Մարքալ Պառոնուհիին հետ։ Կէս գիշերին շամբանեայ խմուեցաւ։ Ռուսիոյ դեսպանը բարի տարի մաղթեց հրաւիրեալներուն ուրնք փոխադարձաբար պատասխանեցին։ Կէս գիշերէն ժամ մը ետքը սկսաւ Քոթիյեանը զոր վարեց դեսպանին եղբօրաղջիկը՝ Օր. Զինովիէվ՝ առաջին թարգման Պ. Մաքսիմովի, առաջին քարտուղար Պ. Աշէկլովի, երկրորդ թարգման Պ. Մայքովի և երրորդ թարգման Պ. Մանտէլշթամի հետ։ Քոթիյեանին կազմածները վիէննայէն բերել տրուած էին։ Ատոնց մէջ կային ծաղիկ կողմիներ՝ ելեկտրական լոյսով լուսաւորուած։ սակայն քոթիյեանին ամէնեն չքեղ կազմածն էր ծաղիկներով շինուած բալիսիր մը, որուն վրայ դրուած էր Ծնունդի ծառը՝ գոյնզգոյն լապտերներով և սիրուն առարկաներով զարդարուն։ Մէջտեղը կար Ծնունդը ներկայացնող սպիտակ մօրուքով ծերունին։ Այդ բալիսիրը պարարահ առաջնորդեցին տիկիններ՝ քայլերքի մը առաջնորդութեամբ։ Բալիսիրին կը հետեւէին այրեր՝ ջահերով ու գոյնզգոյն լապտերներով։ Քոթիյեանը վարչացաւ քսանվեցեակի ու սէրբաւթէնի տեղատարավով մը։ Նուագածուներու խումբը՝ քսան արուեստագէտներէ բաղկացած՝ սրահին մէկ ծայրը նստած էր տուկերու և ծաղիկներուն ետին։ Պարարահին մէկ կողմը ոմն չքաւոր մը պատրաստուած էր։ Բաղմաթիւ սեղաններ դրուած էին՝ պաղ կերակուրներով, ռուսական ուտելիքներով, շամպանեայով և այլն։ Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին կառավարական բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն արտաքին գործոց նախարարը, անտառներու և հանքերու նախարարը, արարողապետ Իպրահիմ պէյ, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան և ուրիշներ. նաև բոլոր դեսպանները և ռուս գաղթականութեան երեւելիները։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը որոշեց թէ անհատները պէտք է արտօնուին օսմ. կառավարութեան օրէնքներուն և կանոններուն մեկնութեանը վերաբերեալ հրատարակութիւններ ընելու։ Պետական Խորհուրդին այս որոշման պատճառը սա է թէ կրթական նախարարութիւնը նկատելով որ օրէնքներ և կանոններ պարունակող գիրքերու հրատարակութեան համար անհատներուն արտօնութիւն չի տրուիր, վարանած էր թէ ատոնց մեկնութիւններն ալ արտօնելո՞ւ է թէ ոչ։

ՀԱՑՏԱՐ-ՓԱՇԱՑի մէջ նորակառոյց բժշկական վարժարանին ետին շինուելիք ախտաբանութեան հիւանդանոցներուն հիմնարկէքը երէկ կատարուեցաւ։ Ոչխարներ զոհուեցան և բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։

ՄԷՀՄԷՏ ՓԱՇԱ. — Կայս. առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա որուն վրայ բժշկական գործողութիւն մը կատարուեցաւ, հետզհետէ կ'առաջնի։ Վեհ. Սուլթանը հաճեցաւ երկու անգամ սենեկապետ Պէքիր պէյը ղրկելով որպիսութիւնը հարցնել տալ։

ԹՈՒՐԲԻԼ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը Կ. Պոլսոյ հելլէնական դեսպանին յանձնեց Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան ծրագիրը, հելլէնական կառավարութեան հաղորդուելու համար։ Այդ ծրագիրը կը տրամադրէ որ մենավաճառի վերածուած ապրանքները օսմ. երկիրները պիտի չընդունուին։ Օսմ. պաշտօնեաները պիտի կրնան, օսմ. ջուրերէն սկսելով մինչեւ հինգ մղոն հեռաւորութեամբ, հսկողութիւն կատարել հելլէն նաւերուն վրայ։ Երկու կողմի առեւտրական նաւերուն համար փոխադարձաբար կատարուելիք գործառնութիւնները մեւնոյնը պիտի ըլլան։ Հելլէնական հսկատակները իրաւունք պիտի չունենան օսմ. ջուրերու մէջ ձկնորսութիւն ընելու։ Նաեւ օսմ. նաւահանգիստներու մէջ ալ պիտի չկրնան բանիլ։ Հելլէն դեսպանատունը Աթէնք ղրկած է այդ ծրագիրը և հրահանգի կը սպասէ։

—Աթէնքի լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ, կ'ըսէ Իզմայ, Թուրքեւհելլէն հիւպատոսական պայմանագրութեան հիմ բռնելու համար Օսմ. կառավարութեան կողմէ պատրաստուած ծրագրին պարունակութեան և ոչ մէկ կէտը ընդունելի չէ նկատուեր։

ՕՏԱՐ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ հետ կնքուելիք առեւտրական դաշնագիրներու համար կազմուած յանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ։ Հասան Ֆէհմի փաշայի նախագահութեամբ և խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՖԷՐԻՏ ՊԷՅԻ ՄԱՀԸ.—Կայս. անձնական Գանձուն արքունի կալուածներու վարչութեան օգնական և առաջին ճիշդին տնօրէն Ֆէրիտ պէյ որ շաբաթէ մը ի վեր Թոքատապէ կը տառապէր, երէկ մեռաւ։

ՊԱՐԻՍ դեսպանը երէկ Բ. Դուռը երթալով, տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՍԱՄՍՈՆի Ֆրանսական հիւպատոսը տեղական հելլէն հպատակներուն գործերն ալ պիտի տեսնէ, երկու կառավարութեանց միջեւ գոյացած համաձայնութեամբ մը։

ՍՈՒՐԲԻի ՀԻՒՄԱՑՈՒՆԸ հինգշաբթի օրը ճամբայ պիտի հանուի Թաիֆ շոգենաւով։

ԲԱՐԻԶի արուեստահանդէսին օսմ. ճիւղին բացումը, չինութեանց երկարելուն պատճառով, յունիսին պիտի կատարուի։

ԼԱՀԷՑ ուղեւորած Թիւրիան փաշա ու Նուրի պէյ վաղը մայրաքաղաքս կը դառնան Արեւելեան Ռումելիոյեցով։

Պ. ՊԼՈՒԹԷ, Հանրային Պարտքի Վարչական Խորհուրդին Ֆրանսական պատուիրակը, որ Բարիզ կը գտնուի, վաղը մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆի գործարանին մէջ մաւզերեան դրութեան կը վերածուին այն Կրա հրացանները որոնք վերջին պատերազմին ատեն ձեռք անցուած են։

ԷՂԵՊԻՊ Էֆ. վճռաբեկ ատեանին առաջին ընդհանուր դատախազը, Բամպանին սկիզբէն ի վեր ստամոքսի հիւանդութենէ կը տառապի, որով չի կրնար իր պաշտօնատեղին յանձախել։

ՊԻԹԼԻՍԻ կուսակալ Մէհմէտ էֆ. որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կու գայ, Հալէպ հասեր և անկէ ալ ճամբայ ելեր է։ Անոր բացակայութեանը միջոցին Պիթլիսի կուսակալութիւնը փոխանորդաբար պիտի վարէ 16դ կիսաբաժին հրամանատար Մէհմէտ Ալի փաշա։

ՖՐԱՆՍԱՑի օրագրող մը, Պ. Թարիէ, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, յառաջիկայ շաբթու Իւնիոն Ֆրանսէզի մէջ հրապարակագրութիւններ պիտի կատարէ, Ափրիկէի զանազան մասերուն և մանաւանդ Թրանսվալի մէջ կատարած ուղեւորութիւններուն վրայ։

ԿԻՊՐՈՍԷՆ կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սեռվիք, Լիմասոլի բնակիչները խնդրագիր մը ներկայացնելով տեղական կառավարութեան, բողոքեր են հրեայ գաղթականներու ժամանմանը դէմ, խնդրելով որ վերջ տրուի ադոր։

ՎԻԷՆՆԱՑի գիտական Ընկերութիւնը որոշեց ներկայացուցիչներ ղրկել Անատոլուի կողմը, բնական պատմութեան տեսակէտով գիտական խուզարկութիւններ կատարելու համար։

ՋՂԵՌԸ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ.—Անցեալ շաբթու Պիթլիսի մէջ ու շրջակաները առատ ձիւն տեղացեր է։ Կ. Պոլսոյ սուրհանդակը շատ դժուարութեամբ կըրցեր է ճամբայ ելլել։

—Պարսկաստանէն Վան եկող կարաւան մը ձիւրի փոթորիկի բռնուելով քանի մը հոգիներ սառած էին։ Խուզարկութիւն կատարուելով երեք մարդեր ալ գտնուեր են սառած։

—Նոյեմ. 19ի ուրբաթ օրը Շէմտինանի մօտ, պարսկական սահմանագլուխին վրայ, տասնըութ հոգի սառեր են, ատոնց 17ը՝ պարսիկ էին։

—Սկիւլի մէջ քանի մը օրէ ի վեր նորէն ձիւն տեղալ սկսած է։

ՍՈՖԻԱՑԷՆ կը գրեն թէ քաղաքէն անդին երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները ընդհատուեր են ձիւնի հետեւանքով։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական հիւպատոսին քով ծառայող Վարդան անուն մարդ մը, առլի գիշերը Ղալաթիոյ Գարու Իչիի բաղնիքը լուացուելով դուրս ելլելէ ետքը, տեսեր է թէ գրպանը գտնուած 90 ղրուշը գողցուած է։ Վարդան իմաց տուեր է ոստիկանութեան որ քննութիւն կատարելով կարապետ անուն մարդ մը ձերբակալեր է իր կասկածելի։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.—Ոստիկանութիւնը եաքս անուն հրեայ մը ձերբակալեց, օտար վիճակահանութեան տոմսեր ծախելուն համար։

ԱԶԴ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ 4 առ 100 Բոնորիթէ պարտաթուղթ ունեցողներուն, թէ 1890 ապրիլ 15|27ի կայս. հրամանագրին ԺԴ. յօդուածին համաձայն, այն բոլոր կըտրոնները որոնք գանձուած չըլլան վեց տարուան միջոցի մէջ, իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն հաշուելով, պիտի չնչուին։ Հետեւաբար, յիշեալ պարտաթուղթերու թ. 7 կտրոնները, որոնց պայմանաժամը կը լրանար 1894 մարտ 1|13ին, երէկ մինչև 1900 մարտ 12 գանձուած չըլլան, Օսմ. Հանրային Պարտքի սնտուկին ստացուածքը պիտի դառնան։

—Նոյնպէս կը ծանուցուի օսմ. հանրային պարտքի պարտաթուղթերէն ունեցողներու, թէ 1881 դեկտ. 8|20ի կայս. հրամանագրին ժ. յօդուածի 5դ. հատուածին համաձայն, այն բոլոր կտրոնները որոնք գանձուած չըլլան վեց տարուան միջոցի մը մէջ, իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն հաշուելով, պիտի չնչուին։ Հետեւաբար, պայմանաժամին 1894 մարտ 1|13ին լրացած թիւ 21 կտրոնները, որոնք գանձուած չըլլան մինչև 1900 մարտ 12, հանրային պարտքի Սնտուկին պիտի մնան։

12—16 Տնօրէնութիւն

ՏՕՌԹ. ԷՄԻԼԻԱՆԱՑի

Տոքթ. Էմիլիանաց, մասնագէտ աչքի, ականջի, կոկորդի և քթի հիւանդութեանց, պատիւ ունի ծանուցանել իր ճանաչողներուն թէ վերադարձած է Եւրոպա կատարած իր ուղեւորութենէն և թէ կը շարունակէ հիւանդ ընդունիլ իր տանը մէջ, Բերա, Ասմալը Մէհֆիտ, Թ. 1 ամէն օր, կէսօրէն մինչև ժամ 4(Ը Ե.)։ Երեքշաբթի օրերը աղքատներուն համար առաւտուն ժամ 10էն մինչև կէսօր։ Երեքշաբթի և շաբաթ օրերը, ժամ 8էն 10, (Ը.Ե.), աղքատ հիւանդները կը դարմանէ իտալական հիւանդանոցին մէջ։

10—12

ԱԶԳԱՔԻՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը, իր հետ ունենալով Ա. գործակատար Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ն, երէկ կայս. Պալատ գնաց։ Ի դարձին, իր ընակարանին մէջ զրաղեցաւ Պատրիարքարան հասած նամակներու ընթերցումով և զանազան յղումներով։

—Նպաստից Յանձնաժողովի վերջին նիստին մէջ որոշուած գումարները շաբաթ օրը ամբողջովին ղրկուեցան գաւառի կաթոլիկներուն։

—Կը լսենք թէ Ազգ. Հիւանդանոցին ի նպաստ նուագահանդէս մը տալ որոշուած է, անցեալ տարուան պէս։ Հոգաբարձութիւնը, իր երէկուան նիստին մէջ, նախնական խորհրդակցութիւններ կատարեց այդ նուագահանդէսին կազմակերպութեան համար։

—Դատգիւղի Թաղ. Խորհուրդը, Ծբնունդի տօներուն առթիւ, հագուստ եւ կօշիկ բաշխեր է 60ի չափ երկսեռ աղքատ տղոց։

—Սղերդի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ դեկտ. 9 թուականով.

«3—4 տարիէ ի վեր Սղերդի մէջ մուրացկանութեամբ ապրող Շերուանցի, Նապանցի և Էյրուանցի խել մը աղքատ ուանոք ընտանիքներ, թերեւս գեղական չէնչող կեանքի վերյուշումով, գարնան քաշուեր էին իրենց տեղերը և հոն՝ աղայի մը տունը ծառայելով, կամ անոր մշակներուն դաշտային աշխատութեանց օգնելով՝ միջոց մը, ըսե՛նք, վերսկսած էին մուցուած կեանք մը և իրենց ճակտի քրտինքովը զուարար թանով-հացը վայելած, բայց կալի գործերուն աւարտումով ամէն ինչ վերջացաւ իրենց համար և վերջապէս Սղերդ է խեղճերուն կայանը։

«Այս աղքատներուն տնով տեղափոխութիւնը համակ բռնաստեղծական է։ Գլխաւորապէս 3—4 հիժերով այրիներ, դաղրած ծեր ու պառաւներ են՝ հանրային գթութեան կարօտ։ Աչքդ ճամբու վրայ յառած տեսնելու ես թէ ինչպէս ոմանք չակրաւոր ուրիշներ նեցուկ-բիրերով հեւ ի հեւ կը յառաջանան կրիայի քայլերով շարան շարան։ Հոն աւելի աչքի կը զարնեն երիտասարդ կիները որ իրենց չակրնկները մինչեւ ծունկերնին վեր առած՝ ծայր ատիճան համբերութեամբ՝ ինքզինքնուն հետ կը տանին իրենց անբաժան բեռները— տան կամ կարասին— որոնք կը բաղկանան իրենց վրայի ցնցոտիներէ, և կոնակնուն կապած մէկ մէջբերկայն և 42 սանդիմ. լայն պարիզ մը, որուն պարունակութիւնն է քանի մը բուռ գարի, մաս մը կորեկ, սանտր մը, ճիժերու քրէներ, փոքրիկ դղում մը՝ իր աղամանն և fourուլ մը (մուրացկի վարպետ ամանն). Ասոնցմէ զատ 4—5 տարեկան մանուկ մը վզին վրայ, կաթնկեր մը գիրկին մէջ, ահա բեռներուն ամբողջութիւնը։ Եւ այսպէս, ամէն նեղութիւն աչք առած՝ ստիպուած են երկու օրուան ճամբայ կտրել և Սղերդ գալ սոսկ մուրալով իրենցիններուն հետ ապրելու համար։

«Ասոնցմէ նուազ կարօտ են Լոզուտցիք և Ողմեցիք, որոնք ամէն տարի այս ատեն 20-25 կաբաւաններով ապէջ անցնելով կ'երթան ներքին դաշտեր — Զարդան, Պէշերիկ, Սլիվան, ուր կը ձմեռեն գեղջ գեղ պտտելով և բամբակ գզելով. այս ալ իրենց միակ արհեստն է։ Զմոռնամ ըսել որ իրենց հետ կը տանին նաեւ պղտիկ լաֆեր։ Ինչպէս ամէն տարի, այս անգամ տեղս հանդիպեցնուն, մէկ քանի պղտիկներ յանձնեցին հողին, ու դեռ երկու օր է որ հեռացած են տնէն։

«Սղերդի մէջ Որբանոց մը, մէկ խօսքով նախախնամական դեր մը պիտի ուենայ մատաղերամ աղքատ տղոց համար։

«Անդադար ձիւնելուն պատճառով, շաբթուս Պիթլիսի բոսֆան սովորականէն շորս օր վերջ հասաւ Սղերդ։ Այդ պատճառաւ հիմայ խիստ սուղ է վառելիքը։ Հացին գինը միշտ բարձր է։»

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՑՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 յունուար. — Այսօր պատերազմի դէպքերուն վրայ ոչ է հեռագիր չհաղորդուեցաւ։ Նաթալէն առնուած տեղեկութիւններու նայելով, Սըր Ռըտվէրս Պլաբը, 32,000 հոգիով և բազմաթիւ ու զօրաւոր հրետանիներով, մեծ շարժում մը սկսեր է, Պոէրներու դիրքերը պաշարելու նպատակով։

—Այսօր կէս օրին հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Պոէրներու ընդհանուր հրամանատար Ժուպէռ զօրավարը արդէն վերստին յարդարել տուած էր իր դիրքերը, Սըր Ռըտվէրս Պլաբի կողմէ բաւական յարձակումի մը իրը պատասխանութիւն։ Ժուպէռ զօրավարը իր զինուորները համախմբած է Սբրինկֆիլտի, Լէտսմիթի, Քոլենզոյի և Վէէնէնի մէջտեղը։ Այդ տեղերը Պոէր հրամանատարին գործողութեանց կեդրոն եղած են Նաթալի մէջ։ Քիչ առէնէն կարեւոր ճակատամարտ մը կը սպասուի։

—Տիլի Թէլեկրաֆ հեռագիր մը կը հրատարակէ թէ Պոէրները վերսկսած են Մէյֆքինկի ռմբակոծութիւնը։

—Լոնտոնի սակարանին մէջ ընդհանուր հակումը լաւ էր բոլոր արժէքներու, մանաւանդ հարաւ-ափրիկեանները։ մասին որոնք ադէկ բռնուած էին։ Ռանտ Մինի վերջին գինն էր 32.50 եւ Զէրթրբրտ՝ 3.21։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	02
Ամէնէն բարձր գին	»	25	02
Ամէնէն վար գին	»	24	34
Բումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	126	12
Ամէնէն բարձր գին	»	126	25
Ամէնէն վար գին	»	125	25

ԲԱՑՈՒՄ 4 Ցուն.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Բ. Դ.	25	01
Բումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	125	87
Օսմանիյէ		420	—
Ռէժի		286	—
Օսմ. Պանքա		12	12
Քոէտի ժէնէրալ Օթթմ.		2	34
Երկրագործական Պանքա		—	—
Ցօս. Օթ. Նանտ է Վալէօր.	Ա. Ո.	3	16
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	15
Թրամուէյ բաժնեթ.		710	—
» ժուխանես		225	—
» պարտատ.	Ֆր.	483	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	—	—
Քարափ Ք. Գոլսու	»	478	—
Թրանսվալ	»	54	50

ԴՐԱՄԱՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	87	25
Ռնգլիական օսկի	»	110	26
Ռոլ Էմբէզիալ	»	89	20
Քրիմիյ	»	82	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	07
Մէճիտիէ	»	93	20
Բուլպի Ղոթաղրամ	Ս. Ո.	8	61

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	32 1/2
» » » չէք	»	110	02 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	23	95
» » » չէք	»	23	85
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	—	—
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 15 Ցուն.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	25
) գոց.	»	23	10
» » » Բ.	»	46	90
» » » Գ.	»	16	—
Օսմանիէ	»	420	—
Բումէլի երկաթուղի	Ֆր.	127	50
Օսմ. Ռէժի	»	286	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	566	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	100	20
Քոէտի Լիոնէ	»	1009	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	—	—
Իտալական Ռանթ	»	93	10
Պասանական արտաքին	»	67	85
Թրանսվալ	»	54	50
Աէջ Լոնտոնի վրայ	»	25	210
Դրամազեղչ	»	64	—

ՊԵՐԼԻՆ, 15 Ցուն.

Օսմ փոխառութիւն 1888	Մարք	112	75
Բումէլիի երկաթուղի	»	113	20
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	205

ՎԻԷՆՆԱ, 15 Ցուն.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	91
» Լոնտոնի վրայ	»	120	75
Բումէլիի երկաթուղի	»	127	50
Օսմ. Ռէժի	»	136	—

Տ. ԽՍԱՁԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՍԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՅԱՍՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4ր երեսը

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԲԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա, յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Լ. ՏՐՆՊՈՒՐԳԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ և ՎԻԷՆՆԱՑի հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն ատաբած գործողութիւններուն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՏ։ Ուստի պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (բրբք, չրբք) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԻՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարեագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ճրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋի ԲԹի և ԿՈԿՈՐԴի հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 11—100

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին

1828
L'UNION
DE PARIS

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն

Ընկերութեան գրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սէմոն էֆ. Քայսերլեան
կենաց ճիւղին տեսուչ Մէհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թահտապուրուն
Խան. Օսմ. Պանքային դէմ

ՆՈՒԷ'Ր
ՍԻՐՏԻ ՈՒ ՄԻՏՏԻ ՄԱՐԴՈՑ
ԱԼԷԼՈՒԻԱ՛

Իմաստասիրական օրհներգութիւն՝ հիւսուած ժամանակակից բանաստեղծական ոճով մը՝ ի չինութիւն ժամանակակից յանդուգն և մերթ ուրացական գաղափարներու։

Կը ծախուի ԿԱՂԱՆԴԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ալ առիթով Պոլսի բոլոր գրավաճառներուն քով, Ղալաթիա՝ Ե. Վրոյրի և Բերա՝ Վայսի քով։

Գի'ն 5 ղրուշ 3—3

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ԹԵՐԹՕՆԸ (11)

ՍԻՄՕՆ ՊՈՒՊԼԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ. ՄԱՍ

ԺԱ.

ՆՈՐ ԴԻՊՊԵՐ

—Ինչպէ՞ս կը գտնէք օրիորդ տը Նալվուարի ապագայ ամուսինը, կը հարցնէր տ'Օրէի իշխանուհին՝ Շայլիի Մարքիզուհիին։

—Ես աւելի երիտասարդ տը Համէլը պիտի սիրէի, պատասխանեց Մարքիզուհին։

—Ես ալ այդ զաղափարին կուսակից եմ։ Ժագ տը Համէլ շա՛տ սիրուն է ու կը կարծեմ թէ Նալվուարները մեծ սխալ մը ըրին իշխանը անկէ նախընտրելով։ Դէպքը հոն է որ խեղճ երիտասարդը մղեցին խենդութիւն մը ընելու։

—Ի՞նչ խենթութիւն, հարցուց դէր կին մը՝ որ անկիւն մը կծկուած էր և որուն արտաքին կերպարանքէն դժուար չէր գուշակել գաւառացի մը ըլլալը։

—Զէ՞ք գիտեր, աւելցուց տ'Օրէի իշխանուհին. բայց բնաւ չէ՞ք հետաքրքրուիր աշխարհիկ կեանքին երեւոյթներուն։

—Գիտէք որ ես գաւառացի մը ըլլալով շատ հագ չեմ ըներ բոլոր ատոնք։

—Ինչ որ է. ամէն մարդ գիտէ երիտասարդ տը Համէլին վէպը, սիրելի բարեկամուհիս։ Մինչեւ այս վերջին ատեններս նշանածն էր Օր. տը Նալվուարի, բայց աղուոր օր մը սիրահարեցաւ պտըտիկ աղջկան մը, ոչինչ մը ինքնին։

—Ի՞նչ կ'ըսէք։

—Այո՛, խենդ աղջիկ մը որ շատ հեռուները պիտի տանի զայն։

—Թատրոնէ՞ն է։

—Ո՛չ, բայց երգչուհիի մը աղջիկն է։ Մայրը խելակոյս ըլլալէ ետքը մեռաւ, իսկ հայրը շատոնց արդէն անհետացած է։ Այդ ընտանիքին մէջ ամէն բան խորհրդաւոր կերպով տեղի կ'ունենայ. անդամներ կ'անհետանան, առանց յայտնի ըլլալու է 'նչպէս։ Պղտիկը, բաւական սատա ո 'իւններ գործելէ ետքը, բանտարկու ՝ էր վանքի մը մէջ որ զգաստարանէ մը տարբերութիւն չունէր. Սրդ, երեւաւյէ որ այս տարօրինակ տը Համէլը զայն հոնկէ առեւանդեց... պարզապէս։ Եւ հիմա պիտի ամուսնանայ անոր հետ։

—Առեւանդութի՛ւն մը...բայց նոյն իսկ մինչեւ եղեռնադատ ատեան կրնայ առաջնորդել զինքը։

—Պա՛հ, ո՞վ պիտի բողոքէ։ Մայրը մեռած է, հայրն ալ անչուտ։ Պղտիկը կարգ մը պաշտպաններ միայն ունի, արուեստագէտներ ինքնին, որոնք դիւրաւ պիտի համաձայնին առեւանդողին հետ։

—Եւ կը կարծէք որ ամուսնութիւնը տեղի պիտի ունենա՞յ։

—Մօտ ատենէն։

—Մե՛ղք, խեղճ տը Համէլ մէկը չունի որ զինքը ետ կեցնէ այս խենդութենէն։

—Թէ՛ որբ է և թէ... չափահաս։

—Գէթ իր բարեկամները պէտք է արգելք ըլլան։

—Բայց անոնք ալ կը վախնան որ գլխնուն փորձանք մը կը բռնայ։

—Իսկ Էլիբրիտ, կը սիրէ՞ր Պ. տը Համէլը։

—Կը կարծեմ թէ կը սիրէ, ըսաւ Նիհար կին մը։

—Ատեն մը սիրած է զայն, ըսաւ իր կարգին տ'Օրէի իշխանուհին։

Գիտենք արդէն թէ իշխանուհին մեծ ատելութիւն մը կը սնուցանէր Նալվուարներուն դէմ և թէ միշտ առիթը չէր փախցնէր անոնց դէմ չարութիւն մը ընելու։

—Ատե՞ն մը, հարցուց կինը։

—Այո՛, ատեն մը սիրած է զայն, բայց կը կարծեմ թէ վերջերը քիչ մը մոռցած էր։

—Կը կարծէք թէ կը սիրէ՞ Բակուանոյի իշխանը։

—Օ՜հ, ոչ, պատասխանեց տիկին տ'Օրէ։

—Կ'երեւայ թէ քիչ մը չսիրէն աւելի ականջ կուտաք հոսկէ հոնկէ հասած պրոյցներուն։

—Գիտեմ թէ ի՛նչ ըսել կ'ուզէք։ Վերջերս խօսակցութեան առարկայ դարձան Օր. տը Նալվուարի և Պ. տը Սէն-Ժօռժի յարաբերութիւնները։ Բայց վկա՛յ Աստուած որ ես բնաւ չեմ յուսար թէ... թէ... թէ... վերջապէս չեմ կրնար կասկածել թէ անվայել բան մը անցած ըլլայ երկուքին միջեւ։ Միայն թէ պէտք է ընդունիլ որ Էլիբրիտ ալ շատ պատշաճ ընթացք մը չունեցաւ այդ խնդրին մէջ։

Ներկայ բոլոր կիներն ալ չէին գիտեր որ եթէ երբեք այդ գործին մէջ Էլիբրիտ անպատշաճ ընթացք մը ունեցած էր, պատճառը նոյն իսկ տ'Օրէի իշխանուհին էր՝ որ,— ինչպէս գիտեն արդէն ընթերցողները,— Սէն Ժօռժին յարգած երեւալու խորհուրդ տուած էր Էլիբրիտին։

Ու չէին կրնար հասկնալ թէ բոլոր այդ խօսակցութեան միջոցին իշխանուհին որչա՛փ չարութեամբ ու նենգութեամբ կը վարուէր։

—Հիմա կը հասկնամ թէ ինչո՛ւ Պ. տը Համէլ ներկայ չէ այս իրիկուն, ըսաւ Նիհար կինը։

—Իր ներկ

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց

Աշխարհիս Է'ն հարուստ և Է'ն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն

Միայն 20 տարեվճարով

Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի

(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց թարիֆի համաձայն տարեվճարն է ֆր.		4140
Էէմնոզ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի	ֆր.	732
20 տարուանմէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը

Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ

489

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒՄԱԹՕՖԼԸ

ՀՅԻԵՋԵՐԱԿԱՆ ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ 1889ի

ԵՐԿՈՒ

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՆՇԱՆԸ

Եւ Գումբոֆլը անունը ամբողջովին գրուած, միակ երաշխաւորութիւն ներն են յաճախորդին համար։

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍ ԱՐԵՒԱԶՕՏ ՃԵՐՄԱԿ ՄԵԾԱՂԷ

Առանց ուշադրութիւն ընելու զիներու մրցման, զոր կարելի չէ մեզի դէմ մղել առանց վար տեսակ ապրանքներու, մենք ամէն ատեն լաւ տեսակ ապրանքներ կը ստանանք և սա սկզբունքին հաւատարիմ կը մնանք, որ մեր յաջողութեան գաղտնիքը եղած է

Լաւագոյն ապրանք, կարելի եղածին չափ ագան

Յաճախորդին միտքը շլմորթելու համար, պահած ենք նոյնպէս պէտքերէն, այն սկզբունքը զոր անհրաժեշտ և բաւական կը համարինք, մեր արհեստին քառասնամեայ փորձառութեամբ։

Միակ երաշխաւորութիւնը յաճախորդին, մեր ապրանքներուն, հոս կցեալ գործարանի նշանը և Գումբոֆլը անունն է, ամբողջովին գրուած։

Կ. Պոլսոյ մեր միակ ներկայացուցիչներն են Մ. Մ. Պոռթալի եղբարք, Պոն Մարշէ, 354. Բերայի չիտակ ճամբան, ուր յաճախորդները կատարելապէս ապահով են, ՄԵՐ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ, թէ ոչ է վարնոց նիւթ չի ծախուիր իրենց, իրր ապրանք մեր վաճառատան։

ԳՈՒՄԱԹՕՖԼԸ և ԸՆԿ.

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆՔ։

Երաշխաւորութեան գումար	121,765.333 ֆր
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Գլխաւոր Գործակալ Պոլսոյ
(հին տեղը Մ-ոսոպան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՖՕՐ ՐԷԲԲԷՆ

ՉԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

Ընկերութիւնքս ՓՈԹԱՒԱՅ ՄԱՇԹԱԼՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագին ներով։

572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒԵՒԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գապու, Անանիտիս խան. 20 21 22

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ

ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՇԱՎ

VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆատ ը չօր ամենէն ազդեցիկ վիրաբորոյին է։

Ոսկրաթէք ազգոց ոսկորները կը չիսկէ ու կը զօրացնէ. օսք կուտայ թոյլ և ուշացեալ ազգոց։

Ցրի կիները ալ գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգներ ու. չեն. փսխեր և աւելի կորովի տպաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆատը ատնուտներուն կաթը կը շատացունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ամէն հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները չուտ կը բուրբնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։

A.

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ

ԿՈՒԱՐԱՆԱ.

GUARANA

ԿԱՌՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱՏՈՒՄ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշիին մէկ ծարիկը քիչ մը չաքարա ջուրի մէջ կալեցնելով. կը բաւէ ինչեղու համար դլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ցաւերը, առանց դիւսակոյ ազդեցութեան տատնքին վրայ։

Գնդրան. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց թիւ 8 և դեղարանները

A.

Նարիկներու մէջ ամենուրեք

ՓԷՐ ՊՐԱՎԷՆ

Ամենէն ազդեցիկ դեղ է։

ԱՆՆԱԻԻՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵՂՆՈՒԹԻՒՆՆՈՒՐ ՏԺԳՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ բու մ ելու։ Ոչ սանմոռոր եամ ունի եւ ոչ պլոնս. ոչ ասարանի բոլոր բժիշկներուն կանմնարարեն ՓԷՐ ՊՐԱՎԷՆ.

Պնդուրիւն չիտար. Ակռաներ չիսեւուցներ։ Կարմմտանական ոչ կուտայ։

Առողջութիւն, Կորզառութիւն, Ոյժ եւ Դեպեցկութիւն։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի թէ կարելի եւ թէ դեղատան ձեռով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ր Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱՐՈՒՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նոր դիրքերուն վրայ յուշ, դէպ Զէյրեկեանց դիմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատասակ ցաւած ակռաներն փչ ոչ ցաւ կը լեցնեն. յատկապէս և բոլորած կիրպասներու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յատ և նման բնականը, գէրի յեսուսին ըստ պէտքի, ծամելու, և ապա ատասանելու երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպես նաեւ թարմացուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատամներու միջոցաւ, առանց ցաւ տատնահանութիւն.

Ց. Դ. Ամեանները կիրակի օրերն ալ, (Փետ- ԺԱ- ՀԴ) ինչպես նաեւ ամեն օր, (Փետ- ԺԱ- ՀԴ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Դասընթացքի կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, թիւ 1 Խրիմեան փողոց։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔԲՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԼԻՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործնեբուն քով։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բընճափոշի

La

VELOUTINE

CH^les FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑՑ ՄԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Մկիւտարէն Կամուրջ ժ. վ.	Կամուրջէն Մկիւտար ժ. վ.	Մկիւտարէն Պէշիկթաշ ժ. վ.	Պէշիկթաշէն Մկիւտար ժ. վ.
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
2 —	2 50	1 50	2 —
2 45	3 25 Իսկ. Գուզկ.	2 35	2 45 Գուզկ.
3 30	3 50	3 50	4 —
4 —	4 30 Իսկ. Գուզկ.	5 —	5 10
4 40	5 30	5 45	6 27
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	6 30	7 —
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	7 15	7 50
6 30 »	7 40 »	8 20	8 35
7 15 »	8 25	8 50	9 —
8 —	9 —	10 — Գապթ. Պէշիկ.	10 15
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	10 40 » »	10 50
9 30	10 10 Գուզկ.	11 40	11 50
10 10 Պէշիկ. Գապթ.	10 40 »	12 5	12 10
10 30 Գուզկունտուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն

Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Յետոհեղութիւն յետոյա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Գուվրա առ գ'Իդալիէի անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն ժամանակաւոր փոխադրուած են Նոդռ-Տամ առ Վիքտուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատասխանատուութեան է մէկ միլիարդ Ռուբլոյին Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնադրէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի հարկերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը զբաղանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից է, և կամ ապահովեր է, խիստ շահեկան է ձեզի համար հանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մնրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իրենց հասցեաբերը գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու եւ արբունեալ ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ն. ՈՒ. ՀՈՒՍԻՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
ԳՆՆԻՉ-ԳԱՍՈՒԹԻՒՆ
Ա. ԶՈՒՀԱՅԵԱՆ

Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Պոլսոյ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը

(Օ. Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմընս
Յակոբեան խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կա ՈՒԻՍ ԵՂԷՆ խան, Բարաքէյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի հանրաբերը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօխ
Մաքբուճճիլար, Զարշըլը խան, Թիւ 21

194

ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած
147 միլիոն.	գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոմոլի Հօրեսս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հօրեսս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրօքէշ մ'Օսթէն.
Թէոտոր Բոնձէն
Ժան ար Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Բոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻԼԻՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆիոլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

176

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ընդմէջ Հալլ, Կ. Պոլսոյ և Օթիւսայի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Նօգօ	1011	Մարմ	724	Բօգարիս	186
Ալէքթօ	3607	Գոնկս	2903	Կրատնս	1395	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անտէլս	1541	Գորսս	895	Հիրս	775	Մարգէլլս	3709	Ցիրքս	1735
Արքսոսս	2377	Դիսս	4811	Հիտալիս	1581	Միքտս	3557	Սիլվիս	1193
Գատանս	1822	Տօմինս	987	Հինտու	3720	Միլս	1057	Սբէրս	1200
Գորտինս	1264	Տուրս	2832	Հորգաքս	3600	Մ'Օնդէպլլս	1785	Թասս	1328
Գրանս	1076	Տրաքս	1713	Հէմպէր	596	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրիլնս	841	Տինամս	504	Իսակս	2554	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրէֆալս	4431	Իպրս	2464	Իտատոս	5540	Սէիս	4100	Թօլէտս	1470
Գէլրս	1671	Իլտարատս	1520	Ճիւնս	1080	Ոնիարիս	4038	Թորքիտս	487
Գալիքսս	1337	Իրարս	1481	Ջիէս	1053	Օրլանտս	1585	Ուրպինս	2439
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլրինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1024	Ֆինլանտ	1828	Քօվնս	1703	Բալս	510	Վլօս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիլլիս	2229	Վօլիտուրնս	2396
Միսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4532	Լէբանս	2272	Ռիմատս	1688	Սէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիլէս	3060	Լիսլօրնս	1643	Ռոլս	1613	Զէրս	1200
Գոլօրատս	4235	Գիրգանս	1248	Լօրէնցս	3191	Ռամէս	1739		

Տոպրս չոգենաւը, նաւապետ Ռիը, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն հս հասնած է։

Մոբիլլս չոգենաւը. նաւապետ Ճոնստն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ ք ամսոյս 17ին. պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս դալու համար։

Դիմել առ. գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ԲՐՕՍ

Թիւ 17—18, Բիւշիւք Միսէք խան, Ղալաթիա

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔԲՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքբողակնի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տառնց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եաւօսի նման զգուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքբողականն, որ բնական ազբիւրներէն Բասդիօռեան դրութեամբ զատուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԲԱՍՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի դաւաթ մը ՎԻԼԼԱԲԱՍՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի դաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

1—52

504

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱԾԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 4 16 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գշ. 5 17 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Գէրուա եւ Գիրոս)։
Եշ. 6 18 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 6,18 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Սուրմա ժամ 1ին յետ միջօրէի։
Ո.Բ. 7 19 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 56

ՇՈԳԵՆԱՒԱԾԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՌԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2.կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեաց համար, դիմել Գործակալին Թօք Հանէ Քարափին վրայ։

Թ. ՐԷՊՈՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ